

SZÉKELYKERESZTÚR.

GAZDASÁGI, IPARI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

Előfizetési ár: Egész évre 6 kor., félévre 3 kor. 50 fill., negyed-
évre 2 kor. Egyes szám 20 fillér. Megjelenik minden szombaton.
Előfizetések posta utalványon küldhetők vagy személyesen nyugta
mellett a kiadóhivatalban fizethetők.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Szabó Kálmán könyvnyomdájában,
hová a kéziratok küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak!

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Szabó Kálmán.

Főmunkatársak:
Jaeger F. József, Pap Mózes,
Szentannai Sámuel, Dr. Viola Sándor.

Hirdetések ára: Egész oldal 15 korona, fél oldal 8 korona, negyed
oldal 5 kor., nyolczad oldal 3 korona. Nyílt-tér sora 80 fillér.
Többszöri vagy évi hirdetések a lehető legkedvezményesebb árban.
Hirdetések és nyílt-tér díja előrefizetendő.

Az apró hirdetések között minden szó 4 fillér, feketébb, feltüntetett
betűkből szedve, minden szó 8 fillértől kezdődik.

A gyermek-védelem szervezése Udvarhelymegyében.

Magyarországon a gyermekhalandóság, főleg a
csecsemők célszerűtlen táplálása miatt, óriási ará-
nyokat öltött. A megmaradtakat a fertőző bántal-
mak tizedelték meg. Mikor a gyermek némileg
felőtt és öntudatra ébredt, elkezdődött az erkölcsi
züllés és szellemi romlás.

Magyarország népének gyermekei lassanként oly
elhagyott állapotba jutottak, hogy az égbe kiáltóvá
lett és égetően szükségessé tette a segélynyújtást.
Eleinte a társadalom mozdult meg, megalakult
a *Fehérkereszt-egyesület*. Ennek szakszerű és áldásos
működése oly feltűnő sikerekkel járt, hogy a tör-
vényhozás is magáévá tette a gyermekvédelmet
és az 1898. évi XXI. t.-cz. azt állami feladattá
emelte.

Az állam eleinte a Fehérkereszt-egyesület tá-
mogatása által pártolta a gyermekvédelmet, azután
a meglévő intézményeket átvette és 1903-ban a
gyermekvédelmet államosította és 15 gyermek-
menhelyet állított fel.

Az állam, látva azt a sikeres működést, melyet
a lelkes társadalom az elhagyott gyermekek meg-
mentése körül kifejtteni képes volt, nem akarta
magát ennek a segítségre hajlandó közönségnek
további együttműködésétől megfosztani. Ellenke-
zőleg! Helyet biztosított neki az államosított gyer-
mekvédelem keretében.

Minden oly helyen, hol a gyermekmenhelyek
gyermekeket telepítenek ki, a törvényhatósági,
illetve községi képviselők u. n. *telepbizottság*ot
választanak. Ez a telepbizottság két tag beküldése
által összeköttetésben áll a gyermekmenhely szék-
helyén levő gyermekmenhely bizottsággal és en-
nek révén a központi országos gyermekvédő-
bizottsággal.

Ennek a telepbizottságnak vannak bizonyos jogai
és természetszerűleg bizonyos kötelezettségei is.

Senki se csodálkozzék azon, hogy a kötelessé-
gek nagyobbak a nyert jogoknál és hogy e jogok
gyakorlása is terhekkel jár. Az állam a telepbizott-
ságok megalkotásával a gyermek fölötti ellenőrzés jogát,
biztosítja a beosztást a gyermekeket tartó család
megvilágításánál, a gyermek testi és szellemi nevelé-
sénél. Viszont azt kívánja tőle, hogy a gyermekeknek
könyvekkel, ruházattal való ellátásánál közreműköd-
jék, tegye lehetővé azt, hogy az állami gyermekek a
telepet befogadó község sajátos ruházatával ellátas-
sának, érje el, hogy a telep területén fennálló jóté-
konyági és gyermekvédő intézményeknek az állami
gyermekvédelemmel összehangatos működését megterem-
tessék, hogy tovább az egész országra kiterjedő és azt
egészen behálózó gyermekvédő egyesület létesítésén
járuljon.

Előre érzem már, hogy ajkaikon az a kérdés
mozdul meg, hogy miért jön hát akkor ide az
állam, a gazdag állam a szegény Udvarhely-
megyébe, ha ennyi terhet ró a társadalomra, ha
ennyi kötelezettséget akar vállalkozni rákni?

Azért jövünk ide, mert Udvarhelymegye az
erdélyi részeknek legtisztább magyarságu megyéje
és mi sem természetesebb, mint hogy az elhagyott
gyermekek oly vidéken nevelkedjenek, hol nem-
zeti torzalkodás nincs és hol ők magyar levegőt,
magyar fájérzést szívhathatnak magukba és a hol
azoknak a honfenntartó magyarság számára való
megmentése biztosítottnak látszik.

Remélem, hogy Udvarhelymegye ez okból sze-
vesen fog bennünket látni gyermekeinkkel.

Ha a vármegyében levő székelyudvarhelyi és
székelykeresztúri telepbizottságok szervezik a
gyermekvédelmet megyéjükben, nemcsak a magyar
állam érdekeit szolgálják elő, hanem általános emberi
és emberbaráti kötelességeket teljesítenek, hanem meg-
ragadják az alkalmat helyi, megyei, főleg pedig szék-
elyi érdekek támogatására és egy időben jót tesze-
nek saját véreikkel, mikor mások, idegenek támo-
gatására szervezkednek.

A működő telepbizottságoknak csak az egész vár-
megyére kiterjedő gyermekvédő egyesületet kell meg-

alkotniuk, hogy minden hivalkodás, minden tolatkodás
nélkül kezükbe vegyék Udvarhelymegye gyermekeinek
védelmét.

Ennek a gyermekvédő egyesületnek program-
ját nem akarom megszabni, mert nem ismerem
eléggő a helyi viszonyokat. Csupán utalni kíván-
ok azokra, miket a gyermekvédelem problémája
címén Zilah városában kifejtettem, de egyes pon-
tosságokra mégis reá térek, olyanokra, melyekről
azt hiszem, hogy a gyermekvédelem szempontjából
nemcsak általánosan fontosak, hanem különö-
sen érintik Udvarhelyvármegye és a székelység
életbevágó érdekeit.

Ezek a pontok a következők:

I. Dacára a gyermekmenhely működésének, azt
tapasztalom, hogy aránylag igen csekély számú
székely gyermek kerül azokba be. Ezt annak
tulajdonítom, hogy az emberek még nem tudják
eléggő, hogy az állam az elhagyottakon segíteni
kíván, sőt még a hatóságok sem ismerik eléggő a
gyermekvédelmi szabályrendelet 10. §-ának ren-
delkezéseit.

A gyermekvédelem első feladata volna azokat a
gyermekeket, kiknek nemcsak joguk, de égetően szük-
ségük van az állami gyermekvédelemre, a legközelebbi
menhelybe bejuttatni. A közreműködés nagyon egy-
szerű és könnyű. Sürgős esetekben a polgármes-
ter, illetve a főszolgabíró vagy a menhely igaz-
gató-főorvosa, rendes körülmények mellett pedig
az illetékes árvaszék veszi fel a gyermekeket. Az
egyesület a közvetítő szerepet játssza, ami csak buz-
galmat tételez fel, de anyagi tehervel nem jár.

II. Előfordul azonban igen gyakran, hogy már
elhagyottá nyilvánított gyermekek mégsem hoz-
zatnak be a menhelybe. Ennek oka legtöbbször
az, hogy a szülőknek meg kellene válni gyerme-
keiktől és a szülői szeretet nagyobb, mint a sze-
génység nyomasztó hatása. A gyermekvédő egyesü-
let fő feladata lenne ily szülőket rábeszélni, hogy
gyermekeiket adják be a menhelybe, mert hiszen a
gyermek az övék marad, 15 éven túl ismét bir-
tokukba juthat, ők pedig a gyermektartás nyügé-

TÁRCA

Mikor a nagybácsi nőszülni akart.

Egy csendes őszi estén, szüleink a szomszédba
mentek át beszélgetni s minket gyermekeket a
nagybácsi felügyelete alatt otthon hagytak s mi
ekkor, ezen estén jutottunk a nagybácsi életé-
nek fordulópontjára, egy nevezetes részletéhez.

A kályhában vigan lobogott a tűz s jól esett a
kályha mellett meghúzódni, mivel oda kint már
nagyon hűvösek voltak. A nagybácsi oda huzta
a nagy karosszékét a kályha mellé s beleülve
rágyujtott hosszúszáru tájték-pipájára s bodor-
füstököt eregetve, mélyen elgondolkozni elme-
rengeni látszék.

Mi gyermekek csendben voltunk, vártuk, hogy
majd a nagybácsi szokott módon ma is meg-
mondja: „Gyermekek! csendben legyetek, egy tör-
ténetet beszélek el nektek.“ Ma hiába ültünk le
szokott helyeinkre széke körül, hiába ültünk szép
csendesén várva, hogy a történelemből mondjon
oly gyönyörű szépeket az igazságos Mátyás, a
hős Zrínyi, Dobó, Kinizsi vagy másokról, avagy
48-beli hős tetteikről, viszontagságaikról.

Mindhiába. Ma nem akart megszólalni pedig...
Hja de igaz! Talán önök még nem is ismerik
a nagybácsit, úgy-e nem?!

A nagybácsi kérem egy igen-igen kedves öreg
úr, 1848—49-iki volt főhadnagy, a nemes és
nemzeti korszaknak egyik nemes maradványa.
Életkorára: 78 éves. Családi állapota: nőtlen, mint
illik ez agglégényhez. — Kedves nagybácsi a szó
teljes valójában s kedvességét nagyban emeli az
a 40 hold I. osztályú szántóföld, meg a két
teljesen berendezett békesség mely a Pali bácsink
tulajdona s a melyek a mi örökeink lesznek.

Birtoka szabad, miként volt egész életében ő
a bácsi maga. Telekkönyve nincsen terhelve a
legcsekélyebb összeggel sem, miként a nagybácsi
kedélye is mindig tiszta vidám épp, mint a szép
tavaszi égbolt s öregsege dacára is játszi kedvű,
mint az enyhe májusi szellő.

Mariska hugomat felette nagyon szerette, s nem
volt még rá eset, hogy kérését megtagadta volna.

De mert a bácsi csak nem akadt megszólalni,
Pali öcsém meg én biztattuk Mariska hugunkat,
hogy „Környékezd meg Pali bácsit.“ Így szoktuk
nevezni kunyorálásainkat Midőn színházba, komé-
diába vagy más hasonló helyre akartunk elmenni,
úgy ügyünknek előbb a nagybácsi beleegyezését
kellett megnyerjünk, ha ő akart valamit, azon eset-
ben szüleink sem ellenézték, teljesítették azokat.

A Mariska nem azért volt leány, ha bár még
csak 8 éves, hogy egy elgondolkodó nagybácsit
meg ne birt volna szólaltatni.

Oda ment a nagybácsihoz megölelte derékon s
az ő lágy, behizelgő hangjával kérdé:

— Beteg vagy bácsikám?

— Nem vagyok édesem. Miért gondolod?

— Mert olyan szótalan vagy s mint máskor
szoktad, ma nem mondasz mesét.

— Oh kincsem, hallgatásomnak az az oka mert,
a mult emlékeztetébe merültem, elgondolkoztam.

— Ugye Pali bácsi elmeséled azt is nekünk?
Ekkor már mi is bele vegyültünk az attackba
kérni kezdtük: — Oh mondja el Pali bácsi, oh
mondjon mesét aranyos, édes kedves nagybácsi,
ugye el mondja? ugye mond mesét nagybácsi?!

Kéréseinknek engedett, kivált, hogy Mariska a
nagybácsinak tisztes ősz bajuszát, száját és a
homlokát csókjaival kezdte el borítani.

— Jól van, jól van kedves gyermekeim! Igen,
hogyne, mondok, elmondok, azaz mégsem fogom
elmondani csak átadom amiről most gondolkod-
tam, mesét fogtok tőlem hallani és mégsem én
fogom azt nektek mondani.

Mi nem értők a nagybácsinak ezen kijelentéseit
s így csak bámulva néztünk reá.

— Nem értitek szavaimat? nem csodálom. Nó
mindjárt megértitek. Ezzel föl kelt a karosszék-
ből, ládjából kivett egy iratot s azt nekem
adta át ezen szavak kíséretében:

— Öcsém, itt van ezen irat, egykori életemnek
egy részlete van rimbe szedve benne ezekről gon-
dolkodtam, olvasd el te azokat.

Ime kedveseim, mesét fogtok tőlem hallani és
azt mégsem én fogom nektek elmondani.

„Öcsém!“ szolt hozzám a bácsi „A miről most
tudomást vesztek, azt a „Székelykeresztúr“ hir-

től felmentve, dolgozhatnak és szerelhetnek és ha módjuk oly kedvezőé vált, hogy gyermekük el-tartására és nevelésére képesek, még a 15 éven belül is kikérhetik a gyermeket vagy közreműködhetnek abban, hogy gyermeküknek 15 éven túli megélhetését biztosítsák.

III. Most egy igen fontos ponthoz jutok. Talán a székelység vándorlásra való hajlama, de főleg a szegénység oka annak, hogy igen sok székely leány idegenbe kerül. Nemesak az erdélyi részek vannak elárasztva székely leányokkal, hanem Románia, Szerbia is esábitja a szemre való leányokat. Az eredmény az erkölcsi bukás és a következmény a törvénytelen gyermek. A törvénytelen gyermekek nemesak a gyermekmenhelyeket árasztják el és ezen a réven szaporítják az adózó polgárok adóját, hanem roppant terheket rónak az illetőségi községre is.

Minden vármegyének kötelessége az ellen védekezni. Az erkölcsi kioktatások nem sokat használnak, sokkal célszerűbb az ügyet az anyagi oldalnak előterébe nyomásával rendezni.

Az erkölcsi bukás eleinte pénzszerezéssel, később nyomorral jár. Az, aki a leányt elcsábította, eleinte pazarul gondoskodik róla, később azonban a pusztulásnak engedí át, pedig az anyaság állapota feljogosítja a nőt arra, hogy az illetőtől nő- és gyermektartás címén bizonyos ellátási hozzájárulást követeljen. Az illető azonban elláll és a szegény nő, tanács és anyagi eszközök hiányában tehetetlenül áll.

Ha van egyesület mely az élővagyó csábítókat üldözi és azokat perelni segíti, nagyon könnyű a gyermek- és nőtartáshoz szükséges anyagi eszközöket előteremteni, ha a természetes apa tehető. Egy szegénységi bizonyítvány, a gyermek anyakönyvi kivonata, egy kis bizonyítvása az apaságnak, szükség esetén a nő részéről teendő eskü kell hozzá, hogy a járásbírósga a természetes apát pénzbeli segítségre ítélje el, melyből nemesak a gyermek, hanem az anya is eltartható.

Az egyesület csak szerzője, megindítója és közvetítője az eljárásnak, őt csak annyi teendő terheli, hogy a szegénységi bizonyítvány alapján a törvényszék révén ingyen ügyvédet szerezzen és ha a leányanya kiskoru, az otthon levő apát, mint a leányasszony természetes gyámját reábirja a per megindítására.

IV. A törvénytelen gyermekek halálózása iszonyu arányokat ölt. Ez a sajnos körülmény elég fontos arra, hogy az erkölcsösen élő jótékony társadalmat segítségadásra bírja. De aki álszeméremből nem akar segíteni a törvénytelen gyermek, segíthet a törvényes ágyból származottakon. Ezek között is számos az elhagyott. A gyermekhalandóság legnagyobb a törvénytelen gyermekek után azoknál, kik bár törvényes házasságból származnak, de az anya tejét nélkülözni kénytelenek. Ide tartoznak a gyári munkások, a napszámosok, a kivándorlók, a megélhetést idegen földön szerzők gyermekei.

A székelyek ezeknek igen nagy contingensét képezik.

A gyermek születésekor szép és jól táplált. Idegen helyre kiadva dajkaságba, vagy haza küldve a nagyanyához, a gyermek a neki meg nem felelő és rosszul elkészített mesterséges tápláléktól nemsokára beteg lesz és elpusztul, vagy elcsenevészedik.

Ezen a szomorú állapoton igen hathatósan lehetne segíteni. Nem kellene egyebet tenni, mint az asszonyokat lebetegedésük után hazahozatni és őket azzal a feltétellel, hogy gyermekeiket szoptatni fogják, megfelelő munkával ellátni, vagy anyagilag segíteni. Ha a hazahozatni nem lehetséges, ily székely asszonyokat tartózkodási helyükön kellene segíteni, ha gyermekeiket szoptatni hajlandók.

Az első életév haláleseteinek igen tekintélyes része esőlkene az által. Hogy ez a segítség pénzbe kerülne az bizonyos, de igazi székely actio volna.

V. Az így megtartott gyermek még azután is, az elválasztás után is, annak a veszélynek van kitéve, hogy elpusztul, mivel a legjobb mesterséges tápszer, a jó tehén tej hiányzik, vagy nem szereshető be, mert eladásra kerül és ha még is van, rosszul készül el és a gyermek megbetegedéséhez vezet.

Az állam támogatja a szegény embereket a tehén vásárlásban és tejgazdaságban. Ennek pártolása, a tehéntej árúsítása, esetleg ingyen kiosztása nyári hónapok alatt, a tej célszerű eliktartásának tanítása, pasztőrálása, stb. meg kellene tenni, ezek volna az a teendők, melyek megoldására a gyermekvédő egyesületnek fáradozni lehetne.

VI. Az alphabétáknak iszonyú nagy a száma. Az igaz, hogy az irni, olvasni nem tudók legnagyobb része a nemzetiségek lakta vidékeken fordulnak elő, de a székelység nyugtalan életmódja, főleg a kivándorlás vonja maga után, hogy az otthon maradtakról senkisé gondoskodik kellően. A gondoskodás hiánya az óvoda- és iskolakerüléssel van összekötve.

Az óvoda- és iskolaköteles gyermekeknek törvényszerinti reáborítása az óvoda és iskola látogatására volna egy igen nemes feladata a gyermekvédelemnek. Az óvoda és iskola nemesak tanítja a gyermeket, hanem hathatósan hozzájárul annak neveléséhez erkölcsének megtartásához és foglalkoztatás révén távlatotja a zülléstől.

VII. A legutolsó helyen emlitem, mint legfontosabbat a gyermekek nevelésének ellenőrzését. Ezen a téren is nagyon szembetűnő az a haszon, melyet az állami gyermekmenhelyek a társadalom szegényebb részére hozni fognak. Általánosan tapasztaljuk, hogy földmiveseink nagyon bizalmatlanok az úri osztállyal szemben és nehezen bírhatók reá arra, hogy eddigi szokásaikon, életmódjukon, földmivelésükön, iparikon változtassanak, még ha e változás feltétlenül nagy előnyökre szolgálna is. A népnek egyes barátaí fíradhatnak szóval, tettel, felolvasásokkal, lapok járatásával. Az eredmény vajmi kevés. Ilyen törekvések után is csak ott van a földmives, a hol 100 évvel ezelőtt volt.

Az állami gyermekmenhelyeknek programja az, hogy a fevett gyermekeket a földmivelés és iparnak oly ágaira neveli, melyek a megélhetést

biztosítják és e célból a gyermekeket előszeretettel földmives és iparos embereknél helyezi el és pedig oly vidéken, hol a megélhetési ágak célszerűen műveltetnek és oly embereknél, kik a gyermekeknek erre való nevelésére hajlandók. A gyermekmenhely a fevettéket 12 éves korukig gyermekeknek tartja és neveli, de a 15-ik évig tartó 3 esztendőben komolyan reáborítja valamely oly életpálya megválasztására, melyben nemesak jövőben megélhet, hanem a mely már 15 éves korában, mikor az állam segélye megszűnik, a segély nélkül való megélhetést biztosítja.

A gyermekeknek ily célszerű elhelyezése azon pár forint révén, melyet fizetünk, igen könnyen sikerül és csodálkozni lehet azon, hogy egyes községek 12 éven feüli gyermekeket beküldenek, mivel azokat elhelyezni nem tudják.

Ennek a gyermekmenhelyek által követett közvetítő eljárásnak követése igen nagy haszonnal járna és az ezt végző gyermekvédő egyesület nemesak jót tenne az elhagyottakkal, hanem befolyást gyakorolna arra, hogy miképpen neve tessenek az egész vidék gyermekei.

Dacára az állam nagy mérvű pártolásának ép oly földmivelési ágak, melyekben az otthonmaradt asszonyok és gyermekek végzik el a teendők legnagyobb részét és melyek éppen jüvedelmezőbbek, maradnak parlagon. A gyümölcs és konyhakertészet, az eperfa ültetés és selyembogar tenyésztés, a komlótermelés stb. Ezeknek fejlesztése az állami gyermekek által tervbe van véve és én Kolozsvárt a gyermekmenhely kertjében oly berendezés létesítésén fáradozom, mely mintát képezne arra, hogy miképpen lehetne a szegény embernek is aránylag csekély földterületet szépen megművelni és kihasználni.

Az 1898. évi XXI. t.-cz. állami feladattá emelte a gyermekvédelmet. Abban a szabályrendeletben, mely e törvény végrehajtására kiadották, a bürokratismus levetette ridegségét és a legnemesebb érzések által vezetve magához emelte fel az elhagyott gyermekeket. A leghidegebb ember szívét is felmelegíti a gyermek kedélye, naiv volta és romlatlan vidámsága és megindítja a gyermek betegsége és árvasága. Mennyivel inkább kell, hogy meghassa az elhagyott gyermekek sorsa a jótékonyssággal foglalkozó, nemes gondolkodású, érző szívvel bíró társadalom szívét.

De nemesak érzelmi okok teszik mindnyájunk kötelességévé, hogy az állam által szervezett gyermekvédelemben részt vegyünk, hanem ha azt akarjuk, hogy az állam actioját siker koronázza és hogy a betegápolási alaphoz való hozzájárulásunk eredményesen kihasználtsék, oda kell állanunk segítő társaknak.

A gyermekvédelmet régóta gyakorolják, de rossz eredménnyel. Sem a hatóságok, sem a társadalom sem az orvosok külön-külön nem képesek a feladatot jól megoldani. Az államosított gyermekvédelem azonban oly szervezetet teremtett, mely a hatóságok sorompóba állítása, a társadalom bevonása és orvosoknak ellenőrzésre való alkalmazása által lehetővé teszi azt, hogy a gyermekhalandóság tetemesen csökkenjen és annyira

lapnak küldd be, azon kijelentéssel, hogy nem em elhallgatása mellett megengedem és feljogosítom, hogy curiosum esetemet, mint eredeti tárgyát közölhesse.

En megígétem, hogy kívánságát teljesíteni fogom s közben a bácsi a karosszékekben mi meg az asztalnál elhelyezkedtünk és én olvasni kezdetem a következőket:

Az agglégény.

Rideg szoba magányában öreg legény fázik Rendetlen a szoba kissé, itt is ott is mászik Egy-egy öreg kereszt-pók a fölfüstölt falon Szanaszét hever a holmi az íróasztalon Fél harisnya s kítli végek, gombostű meg cérna Kalap, gallér és nyakkendő, egy kis tányér torna Lent a földön kés és villa, az asztalon fénymáz Az ing-mellen egy kis egér új zsebkendőt tépá-z, Csaldjának tán belöle puha ágycat készít Majd lakába behurcoja száraz kítli végít. Poros a szék, tükrö-réma, a salugaterbe Veréb család költözött be vígan csiripelve. Szép rend! Bájos! Gyönyörű rend ugye kérem szépen Hej pedig még el se mondtam végig az egészret. Hát a gazda? Az még aztán egy gyönyörű forma Akár csak a kis tányéron az a száraz torna, Végig van feküdvé szegény a kopasz divánon Nyújtózkodik, nagyot ásít, kerüli az álom:

„Ejnye forgós teremtette, de hideg a házam, Bennem van hat pohár cognac, mégis-mégis fázom!” Nagyon ásít, aztán felkel, keres, matat s vége Az, hogy a kis pohár sehogy sem akad kezébe. Kitérli vizes poharát a törülközővel, Közbe a gyufatartóból a gyufa hull szélylyel. Nöde semmi, kész a pohár, a cognac is ott áll A piszkos kemence mellett a szemét-tartónál, Félíg megtölti poharát, azután felhajtja Meg is látszik kis vártatva a hatás már rajta, Zsiros galléru kabátját már be se gombolja Mégis izzó fényben játszik két szemegolvója S kezd beszélni: „Hej teremtőm, nem jó ez sehogysem Itt a farsang házasodom! Ugy én teremf uocse! De melyiket vegyem majd el? nagy annak a sorja S el is kezdi számlálgatni mindeniket sorba: Anna, Panna vagy Aranka, Amália, Berta. Czi! Diana vagy Ida, Boriska vagy Terka, Róza, Irén Irma, Erzsi, Ágnes, Ilon, Sira, Mégis gondolom legjobb lesz az a kedves Klára. De hát! Ejnye! Az fiatal, mégis jobb lesz Dóra, Ej csak az meg olyan izé, oly kacór ne volna”. Így számítja szegény már vagy harminchárom éve S azóta a holdvilág is feljött a fejére, Fogait is megcsorbázta az idők viharja, Area? no hát nem is olyan sok még a ránc rajta! Borotvátlan szakála, de hát az nem számít En csak azon csodálkozom, hogy nem csinált partit, Hiszen ismer minden leányt harminchárom éve Szerelmes is volt... De mi az?! mi is jut eszébe?!

Papirt keres ki nagy gyorsan a papirkosárból Tintát, penát kerit elő az asztalfióból S rávet harminc leánynevet a papir-listára S törött hegyü tollkésével lázasan felvágja, Hol a kalap? diván alul előkerül végül Szegény ember oly izgatott szinte beleszédül. Egy a kettő, három és négy, mind végig számlálja Kerek harminchárom darab, sorba belehányja. Harminchárom, hogy lehet ez? Eh rosszul számítam Vagy másadszor, vagy még előbb, hogy irtam a listán Jól van, amelyiket húzom megkérem még máma Legyen az mához két hétre életemnek párja. Belenyul a vén kalapba — jaj Istenem, félek, Hátha nem azt húzom, kitől szerelmet remélek. On bár mégis Dóra lenne, a kékszemű angyal Nem! Borbála azzal a szép, tiszta esengő hanggal Eh mit, mindegy — és kihuzza — reszkető kezekkel Bontogatja a kis göngyöt szegény balga ember. Nézi, nézi... menydörögte: hát erre nincs írva?! Megforgatja, tul is üres, sem Klára sem Dóra. Így hát meg nem nőülhetek. Hiába! Hiába! S nagy bújában a kalapját az ágy alá vágja.

— Nő szegény bácsi igazán megjárta! De hát csakugyan, csakugyan megtörtént s a bácsi-val ez az eset? kérdeztük majdnem egyszerre.

S mond a bácsi: — Igen, én velem történt meg, igazat beszélek, S így jöttem én tihozzátok, hogy köztetek éljek.

segít a csecsemőkön, hogy azoknak halandósága a régebben tapasztalt 80 százalékról 20, sőt 16-ra száll alá.

A cél nemes, az eredmény biztató, bontsa ki tehát a társadalom a gyermekvédelem zászlóját és alakítsa itt Udvarhelymegyében gyermekvédelő egyesületet.

Kolozsvárt, 1904. november hó 3-án.

Generlich Gusztáv,

a kolozsvári állami gyermekmenhely igazgató-főorvosa.

Ujdonságok.

Főispánok városunkban. Kishalmágyi Hollaky Ártúr vármegyénk főispánja és Hallerkeői Gróf Haller János Háromszékvármegye főispánja a napokban városunkban jártak. — Előbbi a közigazgatási hivatalokat: a főszolgabírói hivatalt és a községi előjáróságot vizsgálta meg a szokott erélyvel és e téren nagy jártassággal bíró áttekintéssel; hol is mindent, valamint az iktató könyveknek minden rovatait betöltve-kitöltve tisztának, rendben levőknek találta. A főszolgabírói hivatal levéltári kezelésére tett némi észrevételeket, amit azonban azon körülménynek lehet tulajdonítani, hogy a levéltárnak már hónapok óta beteg s így e teendőket mások felváltva teljesítették. A megtartott vizsgálat folyama alatt a közegészségügyi állapotok is szóba kerültek egyes „concreté” eseteknek felsorolása és figyelemre méltatása folytán. — Hallerkeői Gróf Haller János főispán pedig a legyszerűbb és a legnemesebb lelki teendők végzésére fáradozó bokros teendői közepette Sepsiszentgyörgyről, székhelyéről ide Székelykeresztúrra vagyis szülővároskájába, gyermeki kötelességének lerovására, hogy néhai, boldogult édesanyja halálának évforduló napján minden évben november 5-én a helybeli rom. kath. templomban, mint alapítványosért megtartatni szokott gyászmisén résztvegyen. Mely alkalommal családi sírhelyüket szokta meglátogatni s azt újabb és újabb koszorúkkal ellátni. Nemes érzésű lelkének újabb erőt merítve távozott fáradalmas és küzdelmes földi életének a közügyek terén elvállalt közhasznú működésének folytatására.

Ne huzd a Kossuth-nótát! Eddig talán senki sem hitte volna, hogy nálunk Székelykeresztúron is akadjon valaki, aki le intse a Kossuth-nótát s azt állítsa, hogy a Kossuth-nóta tiltott nóta; és hogy még akadjanak illetők, akik az ezt állítóknak pártjára lépjenek. — Pedig megtörtént. — Folyó hó 1-én este egy 7—8 tagú társaság borozott a „Korona” vendéglőben. Az azon társaságban mulatozók egytől-egyig a magyarállam szolgálatában állók voltak. A bor fogyott, és a kedélyek mind vidámabbak lettek s mert a társaság — a két magyart kivéve — románokból állott volt, szólott a nóta románul. Szép csendesen folyt a multság, amíg csak románul énekeltek, de egyszerre zaj, lármá kerekedett miért? Mert az egyik magyar oda szolt a zenésznek: „Te, itt magyarok is volnánk!” A kívánságot megértő értelmes zenész hegedűjén meg is szólaltak hát a rezgő hangok, melyeket dallal kezdtek kísélni a magyarok: „Kossuth Lajos azt izente... „Hó megállj! ne huzd azt a nótát, az be van tiltva!” kiált a zenészre a társaságnak egyik román ajku tagja. — De szól a másik magyar: Kérem, a Kossuth-nótát huzatni szabad, az nem igaz, hogy ezen nóta be volna tiltva! — De igen, be van tiltva erősíték a többségben levők. Az illetőknek egyike még azon megjegyzést tette, hogy tilos épen úgy, mint a Janku-nóta. — Ezen mélyen sértő kifejezés dühbe hozta a másodizben szólott magyart is, ki színéből kikelve harsányhangon, megdöbbenő elszántan kiáltotta oda a zenésznek: „Nohát én parancsolom, huzd, huzd az én felelősségemre!” — Erre megint rázendült a dal és szólott nem búsan, nem keservesen, de szólott félelmesen: „Ha még egyszer azt izeni...”

Csöd. Wagner Vilmos vaskereskedő fizetésképtelensége folytán csődöt kért önmaga ellen. Üzlete f. hó 4-én bezárattott. Göllner Béla törvényszéki bíró kinevezett csödtömegbiztos a csödhirdetményen tudatja, hogy a cég elleni követelések 1904. decz. 6-ig jelentendők be. A felszámolási tárgyalás határnapja decz. 21-én, azonban értesültünk, hogy a cégnek sikerül a hitelezőkkel való kiegyezés.

Nem jó a tüzzel játszani. Rugonfalva községben folyó hó 6-án délután 1 órakor özv. Kis Eleknek 7 éves Róza nevű leánykaja öt játszótársával a község mellett levő füzesben játék közben száraz

galyat gyűjtöttek, maglyát rakva meggyújtották. A támadt tüzet körülállva, annak lángjában gyönyörködtek, de ez nem soká tartott, mert Kis Róza igen közel állott hozzá s lenge ruhája meggyuladt. Segélykiáltására társai a helyett, hogy égő ruháját eloltani segítettek volna, elfutottak. A nagy sirásra figyelmessé lett lakosság a helyszínre futott, hol a segítség már késő volt. Kis Róza ruhája teljesen elégett s így testét is majd megszenesítette, egy és fél órai kínos szenvedés után meghalt.

Udvarhelymegye főispánjától. Ilyen feliratu boríték érkezett f. hó 8-án szerkesztőségünkbe. A nem várt hivatalos levél megdöbbenett, s aggodalmunk abban összpontosult, hogy a hírlapunkkal valamelyes módon a törvények s-ába ütkeztünk. — Fölbontva a levelet örömmel tapasztaltuk hogy, aggodalmunk felesleges volt, ugyanis szerkesztőségünkbe a főispáni hivatalos borítékban egy a lapunk vezércikkét képező cik kézírata küldetett. A kézirat és vele küldött levél bizonyoságot tesz arról, hogy lapunk létezéséről odafent tudomásul bírnak. — Hát ide lent, ide haza mikor lesz ebredés? — A szives megkeresésnek és kívánságnak készséggel tettünk s teszünk jövőben is eleget s lapunk a közjó, előhaladás elérése s ennek munkálására mindig nyitva áll.

A „Székelykeresztúri Jótékonycélu Nőegylet” az ideai első társasestélye, f. hó 8-án Özv. Horváth Istvánné kényelmes helyiséggé átalakított nagytermében, Özv. Ugron Jánosné elnök, Apáthy Gyuláné és Pap Jánosné alelnökök rendezésével kezdetét vette. Az estélyen szép számmal vett részt városunknak intelligenciája s kedélyesen szorakoztak társalgás és tombola-játékkal; majd a fiatalas tánczra perdit s vígan mulattak éjfél utáni 1 óráig. Az anyagi siker is fényes, amennyiben 42 koronát — ez ideig még el nem ért összeget — hozott pénztári bevételül ezen társasestély. A jövedelem részben a helybeli szegények segélyezésére, részben a Fehérkereszt-egyesület részére fordítatik. — A jövő héten megtartandó társasestélyt az ifjuság rendezi.

A „Székelykeresztúri Jótékonycélu Társaskör” a napokban tartotta meg évi nagygyűlését. Ezen alkalommal tisztviselők megválasztása a következőképpen ejtetett meg: Maksay Lázárné elnök, Fazekas Pálné alelnök, Dr. Viola Sándor elnök, Bálint Dánielné pénztárnok, Bihari Mór ellenőr. — Választmányi-tagokul megválasztottak: Lakatos Sándorné, Nagy S. Miklósné, Balog Róza, Dobray Kálmánné, Árus Alberné, Bálint Andrásné, Salomon Dénesné, S. Nagy Ferenczné, Adorján Jánosné, Szalontai Albertné, Horváth Károlyné, Benkő Andrásné, Jakab István, Wagner Vilmos, Horváth Károly, Fazekas Pál, Brandner Endre, Maoskásy Lajos, Klein Adolf, Bálint Dániel, Rátz István, Kubánek Antal, Viola Miklós, Valter Ferencz. A múlt évi tisztikarnak jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott. A nagygyűlésen elhatározatott, hogy a társas összejövetelek folyó hó 17-én (csütörtökön) veszik kezdetüket özv. Horváth Istvánné termében.

Fönt van a kereszt. E hó 10-én föl lett téve a helybeli rom. kath. templom tornyára a kereszt. Esett az eső a föltétel alkalmával s mégis sokan gyűltek össze megbámulni a föltétel munkálatát. A munkálatot vezetők okulva a multkorai eseten, nagy elővigyázattal jártak el és így ezen alkalommal semmi kalamitás nem történt. Másnap azaz 11-én habár csak rövid időre is; a sűrű, komor fellegek közül utat tört magának a kíváncsi nap s megtekinté a feltett új keresztet, melynek aranyozásán fénye megtörött. A nap úr, megszegye-nülten bujt el gyorsan felhő-függönyei mögé. Pedig az egész aranykereszt olyan, mint a mai világ: csak színleges, csak mutató! Vajjon a nap is nem csak azért bujt el, mert észre vette, hogy a kereszt nem egészen arany, vagyis hogy: „Nem mind arany a mi fénylik!”

Drága lesz a cukor. A cukor árak a közelmúltban rohamosan emelkedtek, a mi a gyenge cukorrépa termés folytán állott elő s a cukorgyárosok nemzetközi statisztikai egyesülete által összeállított nagyon alacsony termébecslési eredményekre vezethető vissza. Az amugy is kifejezésre jutott emelkedő irányzat a felette alacsony termés jelentések folytán egyszerre rohamos árfelemelésre változott, úgy hogy ezeknek következése képpen piacunkon is már legközelebről a cukoráraknak jókora áremelésében lesz részünk.

Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:

Szabó Kálmán.

Szám: 4611—904. telekkönyvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykeresztúri kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhíre teszi, hogy Kiss Ferencz medeséri lakos végrehajtatónak Varga Mátyás gagy lakos végrehajtatást szenvedett elleni 50 kor. tőke s jár. iránti végrehajtatási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék, a székelykeresztúri kir. járásbíró területén levő. a gagy 58. sz. tjkvben A + 659., 660., 661., 781., 782., 962., 276., 277., 278. hr. sz. a. ingatlanokra egy tömegben 3450 kor., a medeséri 650. sz. tjkvben A + 715., 904/1., 1438., 3350/1 3401. hr. sz. a. ingatlanokra egy tömegben 310 kor. kikiáltási árban az árverést elrendelte s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok és pedig a Gagy községben levők 1904. évi deczember hó 21-ik napján d. e. 9 órakor Gagy községhezánál, a Medesér községében levők pedig ugyanazon napon delután 3 órakor Medesér községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadék-képes értékpapirokban letenni.

A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becsárának 10 százalékát tevő készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása esetében a vevő a bánatpénzt elveszti és az érdekeltelek bármelyikének kérelmére ezen jelenlegi feltételek mellett a vevő kárára és veszélyére újabb árverés fog elrendelteni. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Magyar Földhitelintézet, ha az árverezők sorába akar lépni felmentetik.

A vevő köteles a vételért a következő módon kiegyenlíteni:

a) Az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt a bírói árfelosztást (sorrendi tárgyalást) be nem várva, köteles a vételár $\frac{1}{3}$ -át közvetlenül a Magyar Földhitelintézetnél (Budapest, Bálvány-u. 7.) lefizetni, esetleg ugyanakkor az intézetnél kölcsönének megtartása és átvállalása iránt megegyezni. Ily megegyezés esetén a Magyar Földhitelintézet által kiállítandó számla és nyilatkozattal igazolja a vevő a tlkvi hatóságnál, hogy az intézeti kölcsönnek nemcsak részlethátralékait és járulékait kifizette, hanem magát a kölcsöntőke hátralékát is folytatolagos törlesztésre, az intézet szabályai értelmében átvállalta. Az intézet által kiállítandó számla és nyilatkozat alapján, az abban kitüntetett összeg a vevő javára, vételár tartozásának törlesztésére beszámíttatik.

b) A Magyar Földhitelintézet kölcsönének átvállalása esetén tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított hat hónap alatt, a vételárnak és 5 százalékos kamatainak a bánatpénzzel és az intézeti számla összegével ki nem egyenlített hátralékot a tlkvi hatóságnál (az illetékes adóhivatalnál) lefizetni.

c) Ha a vevő a Magyar Földhitelintézet kölcsönét megtartani s folytatolagos törlesztésre átvállalni nem kívánja, avagy arra nézve az intézet szabályai értelmében az intézet ki nem egyeztetett az árverés jogerőre emelkedésétől számított három hónap alatt tartozik a vételár második $\frac{1}{3}$ -át ugyanazon időtől számított hat hónap alatt pedig a vételár utolsó $\frac{1}{3}$ -át lefizetni és pedig a Magyar Földhitelintézet követelése erejéig terjedő összeget közvetlenül az intézet pénztáránál, a vételárnak ezen felüli részét pedig a tlkvi hatóságnál.

A vevő a vételár után az árverés napjától számított 5 százalékos kamatot fizet, mely az egész vételárra vonatkozólag az utolsó vételár részlet levonása alkalmával számított ki és fizetendő le. A bánatpénz a vételár teljes kiegyenlítése alkalmával számíttatik be.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Székelykeresztúr, 1904. évi szeptember hó 22-ik napján.

VERESS, kir. albiró.

Apró hirdetések.

Nagy megtakarítás! Ajánlok kettő minőségű Cuba-kávékat 1 kg.-ot 2 kor. 40 fillértől 4 koronáig. 5 kg. vételnél nagy kedvezmény! Kapható és megrendelhető fűszer kereskedésben Székelykeresztúron, tisztelettel Jakab István

Szám: 5267—904. telekkönyvi

Arverési hirdetményi kivonat.

A székelykeresztúri kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pandrea Átyim végrehajtónak Klostorfán János végrehajtást szenvedő elleni 60 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék (székelykeresztúri kir. járásbíró) területén lévő a magyarfeleki 213. sz. tjkvben foglalt 550. hr. sz. ingatlanra 18 kor., a 43. sz. tjkvben foglalt 86., 87. hr. sz. ingatlanra 384 kor., 243. hr. sz. ingatlanra 1 kor., 451 hr. sz. ingatlanra 13 kor., 613. hr. sz. ingatlanra 47 kor., 836. hr. sz. ingatlanra 52 kor., 938. hr. sz. ingatlanra 47 kor., 1010/2. hr. sz. ingatlanra 20 kor., 1513. hr. sz. ingatlanra 1 kor., 1596. hr. sz. ingatlanra 18 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik. Az árverés által a 43. sz. tjkvben C 2., 3. alatt, a 213. sz. tjkvben C 2., 3. alatt özv. Mihály Mária javára és a 43. sz. tjkvben C 4. alatt, a 213 sz. tjkvben C 4. alatt özv. Stefan Györgyné Burszán Mária javára bejegyzett haszonélvezeti jog nem érintetik; ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi január hó 17-ik napján d. e. 9 órákor Magyarfelek községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát vagy készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsegélyeztetni.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. Székelykeresztúr, 1904. évi november hó 5-én.

VERESS, kir. albiró.

Nyomdász tanuló felvétetik Szabó Kálmán könyvnyomdájában. Felvétetik egy ügyes fiú, ki legalább 6 elemi osztályt sikeresen végzett. Az egyezség szerint 2 és fél évtől 4 és fél évig és esetleg olyképpen is, hogy a tanuló már az első félév teltével 2 koronától kezdve a tanuló teltéig időközönként emelkedően 8 korona heti fizetést kaphat.

A szellemtan kutatók által Székelykeresztúron tartott gyakorlati kísérleteken nyert

SZELLEMI KÖZLEMÉNYEK

7 füzetben megjelentek. * A teljes munka 2 kor. 10 fillér.

* Postai szállítás díj külön. *

Megrendelhető:

Szabó Kálmán

könyvnyomdája és könyvkötészetében Székelykeresztúron.

JAEGER F. JÓZSEF

SZÉKELYKERESZTÚRI

REAL- (TÖRZS) JÓGÚ GYÓGYSZERTÁRA

a mindennemű kül- és belföldi

KÜLÖNLEGESSÉGEK RAKTÁRA ÚJABBAN BEVEZETTE

„kizárólag” saját készítményei közé az

általános közkeveltségnek örvendő

ARI CREME-t

ÉS

ARI HÖLGYPOR-át

dobozonként 1 korona árban.

ÖZV. KATONA GYULÁNÉ

üveg- és porcelánkereskedésében * Székelykeresztúron. Minden üveg- és porceláneműek: Italmérsi hiteles üvegek, vizes- és boros-poharak, porcelán tányérok és tálak, lámpacsörcs, dunstos- és befűttes-üvegek s minden más

szükségesek olcsó árért kaphatók. Finom, metszett üvegeműek nagy választékban! Közönséges és finom üveg- és kőcancsók. Többféle

DÍSZES AJÁNDÉK-TÁRGYAK, IKÖRÖS ÉS THEA-KÉSZLETEK.

ABLAKOT

legolcsóbban itt tetetni be.

ASZTALI LÁMPÁK

egyszerűek vagy díszesek, valamint istálló pléh lámpások mindig raktáron vannak.

ASZTALI ÉS FALI TÜKRÖK

olcsón, kiváló minőségben.

KÉPRÁMÁK

készítése gyorsan és olcsó árért.

Hirdetések

felvétetnek!

Olcso beszerzési forrás!

SZABÓ KÁLMÁN
KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE
SZÉKELYKERESZTÚRON.

A beszerzett nagy mennyiségű anyagok és a legmodernebb gépek által azon kedvező helyzetben van, hogy: csinos kiállításra, gyorsan, hibátlanul és lehető legjutányosabb árért szolgálhat a t. megrendelők részére.

Az árak felőli tájékozással!

100 darab **Névjegy** már 60 fillérért is.

100 darab **Báli meghívó** 3 kor. 60 fillérért is, de a kiállítás és papír minőség szerint emelkedő árral.

100 darab **Gyászjelentés** 6 koronáért is finom papírra, de a papír minősége szerint emelkedő árral készítettik.

Iskolai és más könyvek bekötése olcsó árért.

Raktáron levő nyomtatványok:

Adás-vevés szerződés rendes és nagy alakban s a hozzávaló kérés és felzetek, Adóslevél, Kataszteri birtokiv, Köcsönkötelezvény, Utlevél-lap, Honvédyugta, Családi értesítő, Jegyzői iktatók, Adó- és értékbizonyítvány, Közs. pénztári napló, Ügyvédi meghatalmazvány, Költségvetés sommázat, Megyel utadófőkönyv és ehhez Beszedési napló és új alaku Utadókönyvecskék, Utalványozási jegyzőkönyv, Számadási-főkönyv, Panaszjegyzőkönyvi iktatók, Halottkémi minták és iktatója, Haláleset felvétel, Fizetési meghagyás, Községi tárgyalási jegyzőkönyvek, Bizonylat cselédkönyv váltásához,

Községi pótdadófőkönyv ehhez Kivetési s beszedési lajstrom, Marhalevél iktató s átruházó, Vágatási lajstrom, Ebadóhoz nyomtatványok, Tavasz marha és ló összeírás, Hagyatéki leltár, Községi vagyon-leltár, Járványhoz vörös czédulák, Esküdszéki tagok nyilvántart., Cselédkönyvi bizonyítvány, Állami tisztviselők s állami tanítók nyugtája, Nyugalmozott állami tisztviselők nyugtája, Katona férő helyek kimut., Fogatok összeírása, Országos munkás segély-pénztár lajstrom, Bizonyítvány ujoncz felszólaláshoz, Jegyzői tárgymutató és még több. Itt föl nem sorolható keresettebb mintákból

Hivatalos borítékból 100 darab 52 fillér!

GÖZCSEPLŐ KÉSZLETEK
KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
ÜSRE ÜZLETEK IS KÖTTETLEK

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG RESICZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG GAZDASÁGI GÉPÖSTÁLYÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ **„AGRARIA”** HAZÁNKBÁN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT, MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ FORGALOMBA.

„FONTOS!” ÁLTALÁNOSAN ELSMERVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET KIÁLLITÁSÁN BEMUTATOTT NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT NAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISZOKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK TULSZÁRNYALTAK AZ IDEGEN GYÁRTMÁNYOKAT ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

ÁRJEJYZÉKÜNK MINDEN GAZDÁNAK FONTOS TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNATRA DUMENTESEN KÜLDETIK

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM: **„AGRARIA”** BUDAPEST

Nyomatott Szabó Kálmán könyvnyomdájában Székelykeresztúron.